

אֵלָא, בְּחַזְיוֹנָא דְרוּחַ קְדָשָׁא אֲתִיִּדַע, וְאִינּוֹן בְּחִיזוֹ
 דְּעֵינָא סְתִימָא, לְמַנְדַּע דְּתַלְתָּא אֵלִין אַחַד. וְדָא
 אִיהוּ רְזָא דְקוּל דְּאֲשְׁתַּמַּע, קוּל אִיהוּ חַד, וְאִיהוּ תַלְתָּא
 גְּוֹוִינִין, אֲשָׁא וְרוּחָא וּמִיָּא, וְכֻלְהוּ חַד, בְּרְזָא דְקוּל. (וְלֵאוּ
 אִינּוֹן אֵלָא חַד) אֹפֶה הָכָא: יי' אֱלֹהֵינוּ יי' אִינּוֹן חַד. תַלְתָּא
 גְּוֹוִינִין, וְאִינּוֹן חַד.

וְדָא אִיהוּ קוּל דְּעֵבִיד בְּרֵ נֶשׁ בִּיחֻדָּא, וְלִשְׁוֹאָה רְעוּתִיהָ
 בִּיחֻדָּא דְכֻלָּא, מֵאִין סוּף עַד סוּפָא דְכֻלָּא, בְּהֵאִי
 קוּל דְּקָא עֵבִיד בְּהַנִּי תַלְתָּא דְאִינּוֹן חַד. וְדָא אִיהוּ יַחֻדָּא
 דְּכָל יוֹמָא, דְּאֲתַגְּלִי בְּרְזָא דְרוּחַ קוּדְשָׁא.

וְכַמָּה גְּוֹוִינִין דִּיחֻדָּא אֲתַעְרוּ, וְכֻלְהוּ קְשׁוּט. מֵאִן דְּעֵבִיד
 הָאִי עֵבִיד. וּמֵאִן דְּעֵבִיד הָאִי עֵבִיד. אֲבָל הָאִי
 יַחֻדָּא דְקָא אֲנִן מִתַּעְרִי מִתַּתָּא, בְּרְזָא דְקוּל דְּאִיהוּ חַד,
 דָּא הוּא בְּרִירָא דְמַלְתָּה, הָאִי בְּכֻלְלָא, לְבַתַּר פְּרֻט,
 כְּדִקְאֵמְרִין.

פְּרֻשָׁה רְבִיעָאָה, הוּא רְזָא דְדִינָא קְשִׁיא, (דְּבַרִּים י"א) הַשְּׁמֵרוּ
 לָכֶם. אֵלִין אִינּוֹן תְּפֻלִּין דְּרִישָׁא. וְתַפְלִין
 דְּדְרוּעָא, כְּגֹוִנָא דָּא בְּחַד בֵּיתָא, וְהָא אֲתַעְרָנָא בְּהוּ,
 וְכֻלְהוּ רְזָא חַדָּא.

קְשִׁרָא דְתַפְלִין דְּרִישָׁא, אִיהוּ דְל"ת, וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (שְׁמוֹת ל"ג) וְרֵאִיתָ אֶת אַחֻרֵי. וְעַל דָּא אִיהוּ
 לְאַחֻרָא, וְתַמֵּן אֲתַקְשֵׁר כֻּלָּא בְּקְשִׁרָא חַדָּא.

וְאִיהִי, כַּד מִנְחַת אֲלֵינ תְּפִלִּין דְּדְרוּעָא לְאַתְקִשְׂרָא, (ס"א
 אֵית קִשְׂרָא) אַחְרָא, רְזָא דְבְרִית קְדִישָׁא, רְזָא דָא,
 כְּמָה דְאַתְעַר בְּכֶמָה דְיוֹכְתִי, וְכֹלָא רְזָא חֲדָא. זַפְּאִין אֵינּוּן
 יִשְׂרָאֵל דִּידְעִין רְזָא דָא, וְאַצְטְרִיךְ בַּר נָשׁ לְאַנְחָא לּוֹן
 כָּל יוֹמָא, לְמַהוּי בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה, וְעֲלִיָּה כְּתִיב, (דְּבָרִים כ"ח)
 וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם יִי נִקְרָא עֲלֶיךָ וִירָאוּ מִמֶּךָ.
 (ע"כ רעיא מהימנא) בִּילְאוּ"א.

פֿרשֿת בְּשַׁלַּח

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פִּרְעֹה אֶת הָעָם וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דְּרַךְ אֶרֶץ
 פְּלִשְׁתִּים וְגו'. רַבִּי שְׁמֵעוֹן פֶּתַח, (חֲבֻקֹק א) תְּפִלָּה
 לְחֲבֻקֹק הַנְּבִיא עַל שְׁגִיוֹנוֹת. הָאִי קָרָא קִשְׂיָא, וְאֵית
 לְאַסְתְּפִלָּא בֵּיהּ, מֵאִי שְׁנָא תְּפִלָּה לְחֲבֻקֹק הַנְּבִיא, יִתִּיר
 מִכָּל שְׂאָר נְבִיאֵי עֲלָמָא, דְּלֹא כְּתִיב בְּהוּ תְּפִלָּה לִישְׁעֵיהּ
 הַנְּבִיא, אוֹ לִירְמִיָּהּ, אוֹ לִיחֻזְקָאֵל, אוֹ לְהוֹשֵׁעַ, אוֹ לְשְׂאָר
 נְבִיאֵי עֲלָמָא.

אַלָּא הָכִי תַנִּינָן, אֲלִישְׁע זָכָה בְּהֵאִי עֲלָמָא מַה דְּלֹא זָכָה
 נְבִיאָה אַחְרָא, בַּר מִמְּשָׁה. (וְעַם כָּל דָּא לֹא בְּעָא לְאַטְרַחָא לְמַרְיָה)
 תָּא חֲזִי, מֵאִי כְּתִיב, (מַלְכִים ב ד) וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבוֹר אֲלִישְׁע
 אֶל שׁוֹנִם וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה. מֵאִי אִשָּׁה גְדוֹלָה. אַלָּא
 גְדוֹלָה בְּעוֹבְדָהָא, דְּכָל בְּנֵי (ס"א דְרָא) בֵּיתָא, מִשְׁתַּבְּחִין בָּהּ,
 וְהִיא עֲקָרָא דְּבֵיתָא, וּבְגִין דְּבַעֲלָהּ לֹא הוּא שְׂכִיחַ

וְאִיהִי, כַּד מִנְחַת אֲלִין תִּפְלִין דְּדְרוּעָא לְאַתְקִשְׂרָא, (ס"א
 אֵית קִשְׂרָא) אַחְרָא, רְזָא דְבְרִית קְדִישָׁא, רְזָא דָא,
 כִּמָּה דְאַתְעַר בְּכִמָּה דְיוֹכְתִי, וְכִלָּא רְזָא חֲדָא. זַפְּאִין אִינּוּן
 יִשְׂרָאֵל דִּידְעִין רְזָא דָא, וְאַצְטְרִיךְ בַּר נֶשׁ לְאַנְחָא לִוּן
 כָּל יוֹמָא, לְמַהוּי בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה, וְעֲלִיָּה כְּתִיב, (דְּבָרִים כח)
 וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם יִי נִקְרָא עֲלֶיךָ וִירָאוּ מִמֶּךָ.
 (ע"כ רעיא מהימנא) בִּילְאוּ"א.

פֿרשֿת בֿשֿלח

וְיִהִי בְּשִׁלַּח פִּרְעֹה אֶת הָעַם וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ
 פְּלִשְׁתִּים וְגו'. רַבִּי שְׁמֵעוֹן פֶּתַח, (חֲבִקוּק א) תְּפִלָּה
 לְחֲבִקוּק הַנְּבִיא עַל שְׁגִיוֹנוֹת. הָאִי קָרָא קִשְׂיָא, וְאֵית
 לְאַסְתְּפִלָּא בֵּיהּ, מֵאִי שְׁנָא תְּפִלָּה לְחֲבִקוּק הַנְּבִיא, יִתִּיר
 מִכָּל שְׂאָר נְבִיאֵי עֲלָמָא, דְּלֹא כְּתִיב בְּהוּ תְּפִלָּה לִישְׁעֵיהּ
 הַנְּבִיא, אוֹ לִירְמִיָּהּ, אוֹ לִיחֻזְקָאֵל, אוֹ לְהוֹשֵׁעַ, אוֹ לְשְׂאָר
 נְבִיאֵי עֲלָמָא.

אַלָּא הָכִי תַנִּינָן, אֲלִישְׁע זָכָה בְּהֵאִי עֲלָמָא מַה דְּלֹא זָכָה
 נְבִיאָה אַחְרָא, בַּר מִמְּשָׁה. (וְעַם כָּל דָּא לֹא בְּעָא לְאַטְרַחָא לְמַרְיָה)
 תָּא חֲזִי, מֵאִי כְּתִיב, (מַלְכִים ב ד) וְיִהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבוֹר אֲלִישְׁע
 אֶל שׁוֹנִם וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה. מֵאִי אִשָּׁה גְדוֹלָה. אַלָּא
 גְדוֹלָה בְּעוֹבְדָהָא, דְּכָל בְּנֵי (ס"א דָּרָא) בֵּיתָא, מִשְׁתַּבְּחִין בָּהּ,
 וְהִיא עֲקָרָא דְּבֵיתָא, וּבְגִין דְּבַעֲלָהּ לֹא הוּוּה שְׂכִיחַ

בביתא, למהוי עקרא, לא הוה אדפר הוא, אלא היא.
ותו, ושם אשה גדולה: גדולה על כל שאר נשי עלמא,
דהא שאר נשי עלמא, כד חמאן אושפיזא בביתא,
מצטערן ביה, ודחקן ביה כל שכן לאפקא עליה ממונא,
והיא חדת ביה באושפיזא, ולאפקא עליה ממונא, כל
שכן כיון דחמת ליה לאלישע חדת ביה לחדא. ועל דא,
שבחא דכלא דאתתא היא, דהא אושפיזא דביתא
דאתתא היא. ובגין כך ושם אשה גדולה, גדולה על
שאר נשין. ותאמר אל אישה הנה נא ידעתי פי איש
אלהים קדוש הוא, במה ידעה. אלא הא אוקמוה
חבריא, דשושיפא חוורא זריקת ליה בערסיה. ולא חמת
ביה קרי מעולם, ולא אעבר זבובא בפתוריה.
הני מילי קשין, אי תימא דלא חמת ביה קרי, הא
סגיאין אינון בני נשא הכי בעלמא, מה שנויא
הכא. ואי תימא דלא עבר זבובא בפתוריה. אמאי פתיב,
הנה נא ידעתי, וכי היא ידעת, ולא אחרא, והא כל
אינון דחמו ליה אכיל בפתוריה הוו ידעי.
אלא שפיר קאמרת, אבל הנה נא ידעתי, היא ידעה,
ולא אחרא, בגין דהיא מתקנת ערסיה, בשעתא
דשכיב בליליא, ובשעתא דקאים בצפרא. והאי
דקאמרי דשושיפא חוורא זריקת ליה בערסיה, הכי הוה,

וְבַה יִדְעָה, דְּאַרְחָא דְּעֵלְמָא, פֿיּוּן דְּקָאִים בַּר נָשׁ
 מֵעֶרְסִיָּה, סְלִיק שׁוֹשִׁיפָּא דְּנָאִים בָּהּ, רִיחָא מְנוּוֹלָא.
 וְהָאִי, בְּשַׁעְתָּא דְּסִלְקַת הֵהוּא שׁוֹשִׁיפָּא מֵעֶרְסִיָּה, הָוּה
 סְלִיק רִיחִין, ^(קב"ז) כְּרִיחִין דְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן. אֲמָרָה אִי לֹאוּ
 דְּקִדִּישָׁא הוּא, וְקִדּוּשָׁה דְּמָרִיָּה עָלֶיהָ, לֹא סְלִיק רִיחָא
 קִדִּישָׁא הַכִּי.

בְּגִינֵי כֶּךָ, בְּעֵי לְאַתְפָּרְשָׁא מִן בֵּיתָא, דְּלֹא אֲזַדְהֵר בַּר
 נָשׁ כָּל כֶּךָ בְּבֵיתָא. אָבֵל אֲמָרַת, ^(מלכים ב' ד') נַעֲשֶׂה
 נָא עָלַיִת קִיר קִטְנָה וְנָשִׂים לֹו שָׁם מָטָה וְשִׁלְחֵן וְכֹסֵא
 וּמְנוּרָה, אַרְבַּע אֵלִין לְמָה. אֵלָא בְּגִין דְּאִינוּן תְּקוּנָא
 דְּכֹנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאַתְקָרִיָּאת עָלַיִת קִיר, וְהַכִּי אַתְקָרִיא,
 כִּמָּה דְּכֹתִיב, ^(ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזֻקָיָה פָּנָיו אֶל הַקִּיר.

מָטָה וְשִׁלְחֵן וְכֹסֵא וּמְנוּרָה, לֹא אִינוּן כְּתִיקוּן דְּשִׁמוּשָׁא,
 דְּהָא כֹּסֵא קָא בְּעֵי בְּקִדְמִיתָא, וְלְבַתֵּר שִׁלְחֵן,
 לְבַתֵּר מְנוּרָה, לְבַתֵּר מָטָה, אֲמָאִי אַקְדִּימַת מָטָה. בְּגִין
 דְּהִיא חֲבִיבָה עָלֶיהָ יִתִּיר מְכָלָא, וְאַקְדִּים בַּר נָשׁ מַה
 דְּחֲבִיב עָלֶיהָ.

^(מלכים ב' ד') וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹוא שָׁמָּה. וַיְהִי הַיּוֹם, מֵאֵן הוּא
 יוֹמָא דָּא. אֵלָא כִּמָּה דְּאוּקְמוּנָה. וְתָא חֲזִי. הֵהוּא
 יוֹמָא, יוֹמָא טְבָא דְּרָאשׁ הַשָּׁנָה הָוּה, דְּאַתְפָּקְדוּ בֵּיהּ
 עֶקְרוֹת דְּעֵלְמָא, וְאַתְפָּקְדוּן בֵּיהּ בְּנֵי עֵלְמָא. קָרָא

לְשׁוֹנֵמִית וְאָמַר, (מלכים ב ד) הִנֵּה חָרַדְתָּ אֵלֵינוּ אֵת כָּל
הַחֲרָדָה הַזֹּאת. בְּגִינֵי כֵן, אֶצְטְרִיכְנָא לְעֵינָא יוֹמָא דָּא
בְּדִינֵי דְעֵלְמָא, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דָּאִין בְּיוֹמָא דָּא (ד)
לְעֵלְמָא, (מ"ד ע"ב) וּבְגִין דְאִתְפְּרֻשְׁנָא בְּלַחֲוּד בְּאַתְרֵךְ דָּא,
אֶצְטְרִיכְנָא לְאַסְתְּכֵלָא בְּרִגְיוֹזוֹ דְעֵלְמָא.

(מלכים ב ד) וּמָה לַעֲשׂוֹת לָךְ הֵישׁ לְדַבֵּר לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל
שֶׁר הֵצֵבָא. וְכִי מֶלֶךְ דָּא לְמָה אֶצְטְרִיכָא לְגַבֵּי
אַתְתָּא, דְלֹא נִפְקַת וְלֹא אֶזְלַת וְלֹא עָאֲלַת בְּהִיכְלָא
דְמִלְכָּא. אֶלָּא, יוֹמָא דָּא הוּוּ גָרִים, דְכָל בְּנֵי עֵלְמָא
יִתְבִּין (נ"א ק"ימין) בְּדִינָא, וּבִתְהוּא יוֹמָא אֶקְרִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא מֶלֶךְ. הַמֶּלֶךְ הַמְשַׁפֵּט. אָמַר לָהּ, אִי אַתְּ אֶצְטְרִיךְ לָךְ
לְגַבֵּי מִלְכָּא עֵלְאָה, עַל עוֹבְדֵין דֵּי בִידְךָ.

וְתֹאמַר בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנִכִּי יִשְׁבֵּת. מֵאֵי קָאֲמַרְתָּ. אֶלָּא
בְּשַׁעֲתָא (נ"א בּוֹמְנָא) דְדִינָא תִּלְיָא בְּעֵלְמָא, לֹא
יִתְפְּרֻשׁ בַּר נֶשׁ בְּלַחֲוּדוּי, וְלֹא יִתְרַשִּׁים לְעֵילָא, וְלֹא
יִשְׁתְּמוּדְעוּן בֵּיהּ בְּלַחֲוּדוּי, דְהָא בּוֹמְנָא (אֶחָרָא) דְדִינָא
תִּלְיָא בְּעֵלְמָא, אֵינּוּן דְאִשְׁתְּמוּדְעוּן וּרְשִׁימִין בְּלַחֲוּדֵיהוּ,
אֶף עַל גַּב דְזֻכְאִין אֵינּוּן, אֵינּוּן אֶתְפָּסֵן בְּקַדְמִיתָא. וְעַל
דָּא, לֹא לְבַעֵי לִיָּה לְאֵינִישׁ, לְאִתְפְּרֻשָׁא מִבִּין עַמָּא
לְעֵלְמָא, דְבְּכָל זְמָנָא רַחֲמֵי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל עַמָּא
כְּלָהוּ כְּחַד. (וְלֹא לְבַעֵי לִיָּה לְאֵינִישׁ לְאִתְפְּרֻשׁ מִן עַמָּא לְעֵלְמָא) וּבְגִינֵי כֵן

אָמְרָהּ, בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי יִשְׁבֶּת, וְלֹא בְעֵינָא לְאֶתְפְּרָשָׁא
מִנֵּיהוּ, כְּמָה דְעַבְדְּנָא עַד יוֹמָא דִּין.

וַיֹּאמֶר גַּחְזִי אָבֵל בֶּן אֵין לָהּ וְגו'. אָמַר לָהּ אֱלִישֶׁע. הָא
וּדְאֵי שַׁעְתָּא קִיִּמָּא, דְהָא יוֹמָא גָרִים. וַיֹּאמֶר
לְמוֹעֵד הֵנָּה פְּעֵת חַיָּה אַתְּ חוֹבֶקֶת בֶּן. וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד
בֶּן לְמוֹעֵד הֵנָּה פְּעֵת חַיָּה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיהָ אֱלִישֶׁע.
לְמוֹעֵד וּדְאֵי. לְבַתֵּר מִית. מֵאֵי טַעֲמָא מִית. אָלָא בְּגִין
דְאַתֵּיִיב לָהּ, וְלֹא לְבַעֲלָהּ. וּמֵאַתֵּר דְנוֹקְבָא אֶתְקַשְׁרָה,
וּמֵאֵן דְאַתְקַשְׁרָה בְּנוֹקְבָא, מוֹתָא אֲזַדְמַנַּת קָמִיהּ. מִנָּא לָן
דְלָה אֶתֵּיִיב, דְכִתִּיב אַתְּ חוֹבֶקֶת בֶּן.

תָּא חֲזִי, בְּאַבְרָהָם כְּתִיב (בראשית יח) שׁוֹב אָשׁוּב אֵלַיךְ, וְלֹא
אֵלֶיהָ, אֵלַיךְ וּדְאֵי, בְּךָ אֶתְקַשְׁרָה, וְלֹא בְנוֹקְבָא. מֵאֵן
דְאַתֵּי מִסְטֵרָא דְנוֹקְבָא, מוֹתָא אֶקְדִים לְרַגְלוֹי. וַתַּעַל
וַתִּשְׁכַּיְבֶהּ עַל מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים, בְּגִין דְתַמְן חֲמַת
קְדוּשָׁה עֲלָא מִכְּלָא.

וַיֹּאמֶר לָהּ הֵשָׁלוּם לָךְ הֵשָׁלוּם לְאִישְׁךָ הֵשָׁלוּם לְיִלְדֵךְ.
מִכָּאֵן, דְהִיא עֲקָרָא דְבֵיתָא, וְלֹא עוֹד אָלָא
דְאִיהִי אֲזוּלַת אַבְתָּרִיהּ, וְלֹא בַעֲלָהּ. וַיִּגַּשׁ גַּחְזִי לְהַדְפָּה הָא
אוּקְמוּהָ.

וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים הֲרִפָּה לָהּ. מֵאֵי שְׁנָא הֲכָא דְאָמַר
אִישׁ הָאֱלֹהִים, וְכַד הָוָה בְּמַתָּא אֱלִישֶׁע. אָלָא

הָכָא וְדַאי אִישׁ הָאֱלֹהִים, דְּהָכָא (ס"א הוא) חֲזָא דְיֹכְתִיָּה,
וְלֹא בְּמָתָא, וְלֹא בְּשַׁעְתָּא דְּהוּוּ בְּנֵי נְבִיאֵי קָמִיָּה.

וַיִּי' הָעֲלִים מִמְּנֵי וְגו', כִּמָּה דֵּאתָ אָמַר (בראשית ט) וַיִּי'
הַמְטִיר עַל סְדוּם וְעַל עַמּוֹרָה, דָּא בֵּי דֵינָא דְלִתְתָּא.
וְלֹא הִגִּיד לִי, מַאי טַעְמָא לֹא יָדַע אֱלִישָׁע. אֱלֹא אָמַר
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמָה אָנָּא קָטִיל לְהָאֵי, אֵי אִימָא לִיָּה,
לֹא יָמוּת, דְּהָא נְבֻזְבָּנָא דִּילִיָּה הוּא. וְדַאי אֵית לִיָּה
לְמִימָת, דְּהָא אָתְמַר, דְּכִתִּיב אֶת חוּבְקַת בֶּן, וּמֵאֲתַר
דְּנוֹקְבָא גָרִים מוֹתָא, וּבְגִינֵי כֶּף לֹא אָמַר לִיָּה.

וַיֹּאמֶר לְגִיחְזֵי חֲגוּר מְתַנְיָךְ וְקַח מִשְׁעֵנֹתַי בְּיָדְךָ וּלְךָ. וְהָא
אוֹקְמוּהָ וְאֶסְתַּלַּק נִיסָא מִנִּיהָ. חֵי יִי' וְחֵי נַפְשָׁךְ
אִם אֶעֱזֹבְךָ, אֲמַאי פִּיּוֹן דְּגִיחְזֵי הָוָה אֲזִיל. אֱלֹא הִיא
יַדְעַת אֲרַחֲוֵי דְּהָהוּא רְשָׁע דְּגִיחְזֵי, דְּלָאוּ אִיהוּ כְּדַאי
דִּישְׁתַּכַּח נִיסָא עַל יְדוּי.

וַיִּשָּׂם פִּיּוֹ עַל פִּיּוֹ וְעֵינָיו עַל עֵינָיו וְגו'. אֲמַאי, אֱלֹא
דֵּאשְׁגַּח אֱלִישָׁע וַיִּדַּע דֵּאֲתָרָא (דֵּאֲתָתָא הוּא) דָּא הוּא
דְּגָרִים, דֵּאֲתַקְשָׁר בֵּיהָ הַשְׁתָּא. וַיִּשָּׂם פִּיּוֹ עַל פִּיּוֹ וְעֵינָיו
עַל עֵינָיו, לְקַשְׁרָא לִיָּה בֵּאֲתָרָא אַחְרָא עֲלָאָה, אֲתַר
דְּחִיּוֹן אֲשֶׁתְּכַחוּ בֵּיהָ.

וְלֹא יָכִיל לְאֶעְקָרָא לִיָּה מֵאֲתַר דֵּאֲתַקְשָׁר בֵּיהָ
בְּקַדְמִיתָא, אֱלֹא אֲתַעַר רוּחָא חֲדָא מְלַעֲיִלָּא,

וְאַתְּקַשֶׁר בְּהַאי אֶתְּרָ, וְאַתִּיב לִיה נַפְשִׁיה. דְּאִי לָאו הָכִי
 לָא הָוֵה קָאִים לְעֶלְמִין. וַיִּזְוֹרר הַנַּעַר עַד שְׁבַע פְּעָמִים,
 וְלֹא סָלִיק יַתִּיר, כְּמָה דְּאֵת אֶמְר (תהלים ז) יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ
 בְּהֵם שְׁבַעִים שָׁנָה.

וְדָא הוּא חֲבִקוּק נְבִיאָה, כְּמָה דְּאֵת אֶמְר אֵת חוֹבְקַת בִּין.
 אִי הָכִי חֲבוּק מִבְּעֵי לִיה, אֲמַאי חֲבִקוּק תְּרִי. אֶלְא,
 חַד (דף מ"ה ע"א) דְּאֲמִיה, וְחַד דְּאֶלִּישָׁע, דְּאֵתְחַבֵּק עִמִּיה. דְּבַר
 אַחַר תְּרִי חֲבוּקִין הוּוּ בֵּיה, בִּין לְהַאי סְטָרָא בִּין לְהַאי
 סְטָרָא. חֲבוּקָא חֲדָא, הֵהוּא אֶתְרָ דְּהוּוּ תְּלִי בֵּיה
 בְּקַדְמִיתָא. חֲבוּקָא אַחֲרִינָא דְּסָלִיק לִיה לְדַרְגִין עֶלְאִין
 יַתִּיר, וּבְגִין כְּךָ חֲבִקוּק תְּרִי.

תְּפֻלָּה לְחֲבִקוּק הַנְּבִיא, מַאי תְּפֻלָּה. אֶלְא דָּא הוּא
 אֶתְרָ, דְּהוּוּ קָשִׁיר בֵּיה בְּקַדְמִיתָא, וְדָא הוּא תְּפֻלָּה
 שְׁל יָד. עַל שְׁגִיּוֹנוֹת. דְּהֵהוּא יוֹמָא דְּאֵתְקַשֶׁר בֵּיה,
 שְׁגִיּוֹנוֹת דְּעֶלְמָא הוּוּ תְּלִיין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וּגְבוּרָה הָוֵה שְׁלִיט, וְעַל דָּא אֵתְקַשֶׁר בֵּיה הַאי תְּפֻלָּה. (נ"א

בְּהַאי תְּפֻלָּה)

דְּבַר אַחַר תְּפֻלָּה לְחֲבִקוּק הַנְּבִיא, תְּפֻלָּה לְחֲבִקוּק: בְּגִין
 חֲבִקוּק, דְּאִיהוּ עֵבִיד בְּגִינִיה. יי' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ
 יִרְאֵתִי וְגו', תָּא חֲזִי, כִּד הָוֵה אֶתְעַר עָלִיה רִוְחָא דְּנְבוּאָה
 עַל אֶתְרָ דָּא דְּהוּא תְּפֻלָּה, הָוֵה אֶתִּי וְהוּוּ דְּחִיל וּמְזַדְעוּזַע.

מִתְּלָא אֲמַרִי, מֵאֵן דְּנִשְׁיף מִכְּלָבָא, מִקְלִיָּה אֲזִדְעִזְעָה.
 יי' פִּעְלָךְ בְּקֶרֶב שָׁנִים חַיִּיהוּ, מֵאֵן פִּעְלָךְ. אֵלָא, עָלִיָּה
 קֵאמֵר, דְּאִיְהוּ פִּעַל דִּילִיָּה. בְּקֶרֶב שָׁנִים חַיִּיהוּ. הָב
 לִיָּה חַיִּין לְהֵאֵי פִּעְלָךְ, בְּקֶרֶב שָׁנִין עֲלָאִין. דְּבַר אַחֵר,
 חַיִּיהוּ דִּלָּא יָמוּת כִּד בְּקִדְמִיתָא.

עַל שְׁגִיּוֹנוֹת, מֵאֵי עַל שְׁגִיּוֹנוֹת, עַל שְׁגִיּאוֹת מְבַעֵי לִיָּה.
 כְּמָה דְּאֵת אֲמַר (תהלים ט) שְׁגִיּאוֹת מִי יִבִּין. אֵלָא (בלא
 הוּא אָבֵל) שְׁגִיּוֹנוֹת, כְּמָה דְּאֵת אֲמַר (תהלים ז) שְׁגִיּוֹן לְדָוִד. זִינִי
 תוֹשְׁבֶחֶן הוּוּ קָמִיְהוּ דְּנִבְיָאֵי, לְמִישְׂרֵי עֲלִיָּהוּ רוּחַ
 נְבוּאָה, כְּמָה דְּאֵת אֲמַר (שמואל א י) וּפְגַעְתָּ חֶבֶל נְבִיאִים
 יוֹרְדִים מִהַבְּמָה וּלְפָנֵיהֶם נֶבֶל וְתוֹף וְגו', וְכִתִּיב (מלכים ב ג)
 וְעַתָּה קָחוּ לִי מִנְּגִן וְגו'. וְכֹל שְׁכֹן חֶבְקוּקָה, דְּאֲצִטְרִיף לִיָּה
 יִתִּיר מִכְּלָהוֹן, לְנִיחָא דְּרוּחָא, וְלִבְסַמָּא לְהֵהוּא אֲתָר,
 לְאַמְשָׁכָא עָלִיָּה רוּחַ נְבוּאָה. וְכֵן כְּלָהוּ נְבִיאֵי כְּהֵאֵי
 גְּוֹנָא, בַּר מִמְּשָׁה דְּסָלִיק עַל כָּל שְׂאֵר נְבִיאֵי דְּעֲלָמָא,
 זְכָאָה חוּלְקִיָּה.

תָּא חַזִי, כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, רוּחִיהוֹן הָוָה תְּבִיר
 בְּגוּוֹיָיְהוּ, וְהוּוּ שְׁמַעִין אֵינּוֹן תוֹשְׁבֶחֶן, וְלֹא יִכְלִין
 לְמַחְדֵי, וּבְשַׁעְתָּא דְּכְלָהוּ אוּכְלָסִין וְרִתִּיכִין נִפְקוּ
 בְּשִׁכְנִתָּא, כְּלָהוּ אָרִימוּ תוֹשְׁבֶחֶן וְשִׁירִין קָמִי קוּדְשָׁא
 בְּרִיף הוּא, וְאַתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא רוּחִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל,

וְהוּוּ שְׁמַעִין אֵינּוֹן תּוֹשְׁבֵיחֹן, וְקָאִים רוּחֵיהוֹן בְּגוּוֹיֵיהוּ דְלֹא
פְּרַחֲן.

בַּר נֶשׁ פֶּד אִיהוּ שְׁבִיק פּוֹלְחָנָא, כְּדִין יַדַּע תְּבִירו
דְּגֵרְמוּי, תְּבִירו דְּרוּחֵיה. כֶּךָ יִשְׂרָאֵל, כֶּד נִפְקו
מִמְצָרִים, כְּדִין טְעִימו טַעְמָא דְמוֹתָא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
אִסִּי לֹון, דְּכְתִיב, (שמות יג) וַיֵּי הוֹלֶךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם וְגו' .
וְכַל אֹרְחִין, הוּו סְלָקִין רִיחִין דְּאֶסּוֹתָא, וְעָאֲלִין לְגוּפֵיהוּ
וְאֶתְסִיין, וְקַל תּוֹשְׁבֵיחֹן דְּהוּו שְׁמַעִין, הוּו חֲדָאן וְנִיחִין
בְּרוּחֵיהוֹן.

וּפְרַעָה וְכַל אֵינּוֹן אוּכְלוּסִין דִּילֵיה, הוּו אֲזִילי בְּתַרֵּיהוּ,
לְאוּזָפָא לֹון, עַד דְּנִפְקוּ מֵאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם. וְכֵן
כֶּל אֵינּוֹן רַבְרַבִּין דְּמִמְנָן עָלֵיהוֹן, וְעַל שְׂאָר עַמִּין, אוּזִיפוּ
לָהּ לְשִׁכְנִתָּא וְלִישְׂרָאֵל כְּלָהוּ, עַד דְּשָׂארוּ בְּאִיתָם בְּקִצָּה
הַמְדָּבָר, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, וַיְהִי בְּשֵׁלַח פְּרַעָה אֶת הָעָם
וְגו'. כִּי קָרוֹב הוּא, כִּי קָרוֹב הוּא. הַהוּא אוּמָאָה דְּאוּמֵי
אַבִּימֶלֶךְ לְאַבְהֹן, עַל הַהוּא טִיבוּ דְּעַבְדוּ פְּלִשְׁתִּים
לְאַבְהֹן, דְּכְתִיב (בראשית כא) כַּחֲסֹד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה
עִמָּדִי וְעַם הָאָרֶץ אֲשֶׁר גָּרְתָה בָּהּ.

וַיְהִי בְּשֵׁלַח פְּרַעָה אֶת הָעָם, מֵה כְּתִיב לְעֵילָא, וַיִּקָּם
פְּרַעָה לִילָה הוּא וְכַל עֲבָדוּ. תָּא חֲזִי, נוּקְמָא
עֲלָאָה דְּעַבַּד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּמִצְרַיִם. תְּלַת מוֹתָנִי

הוּוּ. חֵד, דְּעַבְדוּ בּוֹכְרִין בְּמִצְרַיִם, דְּקָטִילוּ כָּל אֵינּוֹן
 דְּאַשְׁכְּחוּ. וְחֵד, דְּקָטִל קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּפִלְגּוֹת לֵילִיא.
 וְחֵד, כִּד חָמָא פְּרַעָה מוֹתְנָא בְּבֵיתֶיהָ בְּבִנוּי וּבְעַבְדוּי, קָם
 וְזָרִיז גְּרַמְיָה, וְקָטִיל אַפְרָכִין וְסָרְכִין, וְכָל דְּאַמְלִיכוּ לֵיהּ
 לְסָרְבָא בְּעַמָּא עַד דְּאוּרֵייתָא אַסְהִידַת עָלֶיהָ דְּאִיהוּ קָם
 בְּלֵילִיא מִמֶּשׁ. כְּמָה (דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּפִלְגּוֹת)
 דְּלֵילִיא קָטִל בּוֹכְרִין וְעַבִּיד נּוֹקְמִין, הָכִי קָם פְּרַעָה
 בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, וְקָטִל וְעַבִּיד נּוֹקְמִין בְּסָרְכוּי,
 וְאַפְרָכוּי, וְאַמְרָפְלוּי, וּבְכָל אֵינּוֹן רַבְרַבִּין (דף מ"ה ע"ב) הֵדָא
 הוּא דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת יב) וַיִּקָּם פְּרַעָה (לִילְיָהּ מִמֶּשׁ), דְּקָם לְקָטִילָא
 וְלִשְׂיַצָּאָהּ.

אוֹרְחוּי דְּכַלְבָּא, כִּד מַחֲיִין לֵיהּ בְּאַבְנָא, אִיהוּ אֲתִי
 וְנָשִׂיךְ לְחֻבְרִיָּה, כִּךְ פְּרַעָה, לְבַתֵּר אִיהוּ הָוָה
 אֲזִיל בְּשׁוּקֵי, וְהָוָה מַכְרִיז וְאָמַר, קוּמוּ צְאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי,
 אֲתוּן קָטִלְתוּן לְכָל בְּנֵי מִתָּא, אֲתוּן קָטִלְתוּן סָרְכֵי
 וְאַפְרָכֵי וְכָל בְּנֵי בֵיתִי, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה
 וּלְאַהֲרֹן לֵילָהּ. פִּיּוֹן דְּבִידְכוּן הָוָה פְּלָא, וּבִרְכַתֶּם גַּם
 אוֹתִי, דִּלָּא תִקְטְלוּן לִי. לְבַתֵּר אִיהוּ בְּגַרְמִיָּה אוּזִיף לּוֹן,
 וְאַפִּיק לּוֹן מְאַרְעָא, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב וַיְהִי בְּשַׁלַּח פְּרַעָה
 אֶת הָעָם וְגו'.

(שְׁמוֹת יג) וַיִּסַּב אֱלֹהִים אֶת הָעָם דְּרַךְ הַמִּדְבָּר יָם סוּף לְתַקְנָא

אָרְחָא לְאַתְרֵיהּ. ר' יְהוּדָה אָמַר, מֵאֵי שְׁנָא כַּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל
 בְּמִצְרַיִם, דְּכָתִיב, (שמות ה) שִׁלַּח אֶת עַמִּי, (שמות ט) כִּי אִם
 מֵאֵן אַתָּה לְשִׁלַּח אֶת עַמִּי, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל,
 וּבַהֲהוּא זְמַנָּא לָא הוּוּ גְזִירִין, וְלֹא אֶתְקַשְׁרוּ בֵּיהּ כְּדָקָא
 יְאוּת. וְהָכֵא דְהוּוּ גְזִירִין, וְעַבְדוּ פְּסָחָא, וְאֶתְקַשְׁרוּ בֵּיהּ,
 קָרִי לֹון אֶת הָעָם.

אֶלָּא בְּגִין הֵהוּא עֶרְב רַב, דְּאֶתְדַבְּקוּ בְּהוּ, וְאֶתְעַרְבוּ
 בְּהַדְיָיהוּ, קָרִי לֹון אֶת הָעָם סְתָם. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר,
 (שמות לב) וַיְגֹוֹף יְיָ אֶת הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת הָעֶגְלָה.
 וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן. וַיֵּרָא הָעָם כִּי בִשְׁשׁ מִשֶּׁה. וְכֹן
 כְּלָהוּ.

ר' יִצְחָק ור' יְהוּדָה הוּוּ אֲזִלֵי מֵאוּשָׁא לְלוּד, וְהוּוּ עֲמַהוּן
 יוֹסִי טַיִיעָא, בְּקִטְיָא דְגַמְלֵי עֲטוּפִירָא בְּכַתְפֵיהוּ. עַד
 דְּהוּוּ אֲזִלֵי, אֲשַׁכַּח הֵהוּא יוֹסִי טַיִיעָא אֲנַתוּ חֲדָא דְשֶׁאֵר
 עַמִּין, דְּקָטִיר בִּירוּקֵי חֲקֵלָא, אֲשַׁתְּמִיט מִנֵּיהוּ וְאֶתְקִיף
 בָּהּ, וְאֶתָּא עָלָהּ. תְּוֹוהוּ ר' יִצְחָק ור' יְהוּדָה, אָמְרוּ גִיתוּב
 מֵאַרְחָא דָּא, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְאַחְזָאָה לָן,
 דְּלֹא נִתְחַבֵּר בְּהַדְיָהּ. תְּבוּ מֵאַרְחָא, בְּדָקוּ בְּתֵרֵיהּ, וְאֲשַׁכְחוּ
 דְּבֵרֵיהּ דְּבַת אֵל גִּכְר הָוָה, וְאַבּוּהָ פְּסִיל זֹרְעָא הָוָה. אָמְרוּ,
 בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשׁוֹיב לָן.

פְּתַח ר' יִצְחָק וְאָמַר (תהלים לו) אֵל תִּתְחַר בְּמִרְעִים. מֵאֵן

אֵינּוֹן מֵרַעִים, דִּלָּא כְּתִיב חֲטָאִים, אוּ רְשָׁעִים. אֱלֹא
 מֵרַעִים, דְּאֲבֵאֵי שִׁין לְגַרְמֵייהוּ, וְלֵהֲנִי דְמַתְּחַבְּרִין בַּהֲדֵייהוּ.
 ר' יְהוּדָה אָמַר, מֵרַעִים: אֲרַחֵיק גְּרַמְךָ מִמֵּרַעִים דִּלָּא
 תִּהְיוּן רַעִים וְחֻבְרִים כַּחֲדָא, דִּלָּא יִבְאִישׁוּ לָךְ עוֹבְדוּי,
 וְתַתְּפֹס בְּחֲטָאוּי.

תָּא חֲזִי, אִי לָא הוּוּ אֵינּוֹן עֲרַב רַב דְּאֲתַחְבְּרוּ בְּהוֹן
 יִשְׂרָאֵל, לָא אֲתַעְבִּיד הֵהוּא עוֹבְדָא, וְלָא מִיתוּ
 מִיִּשְׂרָאֵל, כֹּל אֵינּוֹן דְּמִיתוּ, וְלָא גָרִים לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל כֹּל
 מֵה דְגָרִים. וְתָא חֲזִי, הֵהוּא עוֹבְדָא, וְהֵהוּא חוֹבָה מִמֶּשׁ,
 גָּרִים גְּלוּתֵהוֹן דִּישְׂרָאֵל.

דְּתַנִּינֵן, בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דִּישְׁתַּכְּחוֹן יִשְׂרָאֵל
 בְּהֵהוּא שַׁעְתָּא כְּמִלְאָכִי עֲלָאִי, וְלִמְעַבְד לֹוֹן
 חִירִין מִכְּלָא, חִירִין מִמוּתָא, וְלִמְהוּי חִירִין מִן שַׁעְבּוּדָא
 דְּשָׂאָר עַמִּין, כְּמָה דְּאֲתָ אָמַר, (שְׁמוֹת ל"ב) חָרוֹת עַל הַלְּוִיֹּת,
 אֵל תִּקְרִי חָרוֹת, אֱלֹא חִירוֹת.

כִּיּוֹן דְּאֲתַעְבִּיד הֵהוּא עוֹבְדָא, גְּרִימוּ כְּלָא. גְּרִימוּ מוּתָא,
 גְּרִימוּ שַׁעְבּוּד מִלְּכּוּוֹן, גְּרִימוּ דְּאֲתַבְּרוּ אֵינּוֹן לֹוּחִי
 קְדָמָאִי, גְּרִימוּ דְּמִיתוּ מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמָה אֲלִפִּין מִנֵּייהוּ. וְכֹל
 דָּא, בְּגִין אֲתַחְבְּרוּתָא דְּאֵינּוֹן עֲרַב רַב, דְּאֲתַחְבְּרוּ בְּהוּ.
 אוּף הָכָא, בְּגִינֵיהוֹן, לָא אֲתַקְרוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלָא
 יִשְׂרָאֵל, וְלָא עַמִּי, אֱלֹא הָעַם סֹתָם. וְאִי תִימָא

וַחֲמוּשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כִּד הוּוּ סִלְקִין מִמִּצְרַיִם, וְלֹא
 אֶתְחַבְּרוּ בַּהַדְיָהוּ אִינּוֹן עֶרֶב רַב, קָרִי לֹון בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 כִּיּוֹן דְּאֶתְחַבְּרוּ בַּהַדְיָהוּ, דְּכְתִיב וְגַם עֶרֶב רַב עָלָה אִתְּם,
 קָרִי לֹון הָעָם.

רַבִּי יוֹסִי אֶקְשִׁי וְאָמַר, כְּתִיב כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם
 הַיּוֹם לֹא תוֹסִיפוּ לְרְאוֹתֶם עוֹד עַד עוֹלָם. אִי הָכִי,
 כָּל יוֹמָא הוּוּ חֲמָאן לְהֵהוּא עֶרֶב רַב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 עֶרֶב רַב כְּתִיב, וְלֹא מִצְרַיִם, דְּהָא כַּמָּה שְׂאָר עֲמִין הוּוּ
 דְיִירֵי בְּמִצְרַיִם. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְכֻלְּהוּ אֶתְגְּזְרוּ, וְכִיוֹן
 דְּאֶתְגְּזְרוּ, לֹא אֶקְרוּן מִצְרַאִי.

וְעַל פּוּמָא דְמִשָּׁה קְבִילוּ לֹון. וְהֵינּוּ מַה (ד' מ"ו ע"א) דְּאָמַר
 הַכְּתוּב, (שְׁמוֹת ל"ב) לֶךְ יֵרַד כִּי שַׁחַת עֲמֹךְ סָרוּ מֵהָר מִן
 הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם. צִוִּיתֶם כְּתִיב. וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, חַד מִחֲמֻשָּׁה הוּוּ. וְר' יוֹסִי אוֹמֵר
 חֲמֻשָּׁה מִיִּשְׂרָאֵל, וְחַד מִנִּיּהוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר,
 וַחֲמֻשִׁים: אֶחָד מִחֲמֻשִׁים.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּגִין (בְּרַאשִׁית נ"א ע"ב) דְּהֵהוּא יוֹבְלָא סְלִיק
 לֹון מִמִּצְרַיִם, בְּגִין כֶּף וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וְאִי לָאוּ, לֹא סְלִיקוּ, וְעַל דָּא אֶתְעַכְּבוּ
 חֲמֻשִׁין יוֹמִין לְקַבְּלָא אוֹרֵייתָא. וַיִּמְהַהוּ אֶתְר נַפְקַת
 אוֹרֵייתָא, וְאֶתְיַהֲבַת, וְעַל דָּא וַחֲמֻשִׁים חָסַר. דְּבְגִין דָּא
 עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.